

соответствующих инвариантных лингвальных признаков жанра для авторской самопрезентации.

Ключевые слова: медийная языковая личность, масс-медийный дискурс, жанр, индивидуальный стиль, самопрезентация.

Chernysh O.A. Structural peculiarities of media linguistic personality.

The article deals with the structural peculiarities of the media linguistic personality. Linguistic personality is viewed as a person capable of realizing a set of linguistic means in speech activity. Linguistic personality is formed under the influence of external (collective basis, social environment) and internal (individual features) factors. It is a bearer of linguistic consciousness, which is embodied in speech behavior and is determined by the communicative situation. At present, media linguistic personality investigations are of significant importance. Media linguistic personality as a subject of media discourse constitutes this type of discourse and is a part of it. The study analyzes structural levels of media linguistic personality such as media-orientation, linguo-cognitive and motivational levels, where it is possible to observe the manifestations of variant and invariant features of media linguistic personality speech behaviour. It is proved that media linguistic personality gives preference to definite invariant linguistic features of the genre thus creating its author's individual style.

Key words: media linguistic personality, media discourse, genre, individual style, self-presentation.

Стаття надійшла до редакції 29.09.2018 р.

Стаття прийнята до друку 30.09.2018 р.

Рецензент – д. філ. н., проф. Моїсеєнко О.Ю.

УДК 811.133.1:328.132.7-057.341(44)

Шапвалова Л.В.

**МОВНІ МАНІПУЛЯТИВНІ ЗАСОБИ У ПЕРШІЙ
ПРЕЗИДЕНТСЬКІЙ ПРОМОВІ ЕММАНУЕЛЯ МАКРОНА**

Життя у сучасному суспільстві формується, направляється й, власне, відбувається під впливом боротьби за розум свідомість і почуття його членів. Для цього використовуються різноманітні сугестивні та маніпулятивні технології, які спрямовані на переконання, залучення до свої рядів, нав'ювання почуття приналежності до впливової групи, підсилення власної гідності, самоповаги та значущості, заохочення до дій чи до пасивності, до прийняття чи виправдання певної політичної позиції тощо.

„ Мову політиків і мовну політику досліджує наука політична лінгвістика, яка виникла на стику інтересів політологів та лінгвістів ” [Нагорна 2005: 49]. Нагорна Л.Б виділяє дві особливості цього феномену: „ прищеплення суспільній свідомості певних уявлень ” та „ мовленнєву взаємодію груп та індивідів ” [Нагорна 2005: 42]. Саме тому лінгвістичне начало, яке виконує маніпулятивну функцію є центром дослідження політичного дискурсу [Бутова 2009].

Дослідження політичного дискурсу активно проводять зарубіжні науковці: Т. ван Дейк (Німеччина), Ф. Коббі,

К. Гобен, О. Йанен, П. Шародо (Франція), Н. Кондратенко, Л. Нагорна, В. Петренко (Україна), В. Герасимов, М. Ільїн, В. Дем'янков, Є. Опарина (Росія).

„ Політичний дискурс у вузькому значенні – це форма дискурсивності, за допомогою якої мовець (індивідуальний чи колективний) переслідує мету отримання влади ” [Cobby 2009].

„ Політичний дискурс – це сукупність промов, виголошених публічно професіоналами від політики. Політичний дискурс має погану репутацію, він регулярно протиставляється діям. Політичний дискурс тісно пов'язаний з риторикою, тобто з мистецтвом переконання за допомогою аргументів, які у першу чергу ефективні, а у другу – правдиві. Оскільки він потребує сильного обмеження того, що можливо сказати чи не сказати, політичний діяч регулярно наближається до феномену „ дерев'яної мови ”, тобто говорити так, щоб нічого не сказати. Мета політичного дискурсу не описати реальність, а мобілізувати громадян до голосування ” [Le Bart 1998].

Політичний дискурс, зокрема промови президента, мають всі ознаки маніпуляції: вони спрямовані на велику групу людей, звертаються до їх емоційного компоненту свідомості, грають на почуттях самоповаги, ідентифікації, спираються на французьку концептосферу. Крім того, промови президента країни цікаві для лінгвістичного аналізу, виходячи з того факту, що вони вербалізують актуальні тенденції життя французького суспільства і створені правильною мовою, зрозумілою всім. Аналіз першої промови Еммануеля Макрона на посту президента Франції допоможе зрозуміти не тільки те, що буде втілювати особа нового президента, але й те яким чином він хоче переконати суспільство у тому, що воно вчинило правильно, обравши саме його.

Тож **об'єкт** даного дослідження – перша промова Еммануеля Макрона у якості президента. **Предмет** – мовні маніпулятивні засоби. **Мета** запропонованої розвідки – дослідити лінгвістичні засоби впливу першої президентської промови Еммануеля Макрона. **Завдання:** 1. Проаналізувати інавгураційну промову Емануеля Макрона. 2. З'ясувати її мету і цільову аудиторію. 3. Ідентифікувати стратегію впливу. 4. Виокремити та схарактеризувати лінгвістичні засоби, використані для реалізації поставленої мети.

Французький словник Larousse визначає маніпуляцію громадською думкою як „...дію спрямовану на орієнтацію поведінки однієї людини чи групи людей у бажаному напрямку, реалізовану таким чином, що об'єкти маніпуляції її не усвідомлюють” [Larousse].

У праці „10 стратегій маніпуляції, які політики та мас-медіа використовують, щоб нас контролювати, Стефан Патон визначає наступні: 1. Стратегія відволікання чи розваг. Мета – відволікти увагу громадськості від важливих вих. проблем та змін, що хоче вчинити політична еліта. Реалізується за рахунок великого обсягу розважальної та неважливої інформації. 2. Створювати проблеми, щоб запропонувати шляхи їх вирішення. 3. Стратегія деградації, щоб змусити прийняти неприйнятні дії. 4. Стратегія особливого рішення. Це спосіб змусити прийняти непопулярне рішення, представивши його як болюче, але необхідне. 5. Звертатися до громадськості як до маленьких дітей. 6. Звертатися до емоційної сфери частіше, ніж до розумової. Звернення до емоційного – це класична технологія, щоб коротко замкнути раціональний аналіз і, таким чином, виключити критичний розум. Крім того, використання емоційного реєстру дозволяє відкрити двері до підсвідомого, щоб насадити там ідеї, бажання, страхи, неусвідомлені прагнення та поведінку. 7. Тримати громадськість у невігластві та дурості. 8. Заохочувати громадськість знаходити задоволення у своїй посередності, тобто вважати „крутим” бути дурним, вульгарним і неосвіченим. 9. Замінити повстання на винуватість. 10. Знати людей краще, ніж вони знають самі себе [Paton 2011].

„*Mesdames, Messieurs*

Les Français ont choisi, vous l'avez rappelé, le 7 mai dernier, l'espoir et l'esprit de conquête.

Le monde entier a regardé notre élection présidentielle. Partout, on se demandait si les Français allaient décider à leur tour de se replier sur le passé illusoire, s'ils allaient rompre avec la marche du monde, quitter la scène de l'Histoire, céder à la défiance démocratique, l'esprit de division et tourner le dos aux Lumières, ou si au contraire ils allaient embrasser l'avenir, se donner collectivement un nouvel élan, réaffirmer leur foi dans les valeurs qui ont fait d'eux un grand peuple.

Le 7 mai, les Français ont choisi. Qu'ils en soient ici remerciés”.

„Пані та панове” - французька галантність, привернення уваги жінок.

„Французи обрали надію й **дух перемоги**”. Антитеза – натякає, що раніше не було ні надії, ні розуму, ні перемоги, чи їх не було в інших депутатів, яких обрали. „Дух перемоги” – метафора.

„...охопити майбутнє, дати собі колективний підйом, знову підтвердити свою віру у цінності, які зробили з них великий народ”. – Антитеза. Поганий – хороший вибір, пов'язаний з укріпленням національних цінностей. Гра на самосвідомості. відчувати себе частинкою великого народу.

Використання для характеристики минулого експресивних прикметників-епітетів з значенням нереальності (ілюзорний, примарний), переносного значення слів (**порвати** із світовим ринком, **повернути спину** до Світочів), метафори (сцена історії).

Використання лексем з позитивним значенням (підйом, віра в цінності, великий народ) для характеристики майбутнього та для підтвердження правильності вибору французів.

„ *Je sais pouvoir compter sur tous nos compatriotes pour mener à bien la tâche considérable et exaltante qui nous attend.*

En ce qui me concerne, dès ce soir, je serai au travail”.

„...розраховувати на всіх” – Звернення до всіх.

„ Завдання важливе та захоплююче ” – використання прикметників-епітетів з позитивним значенням для характеристики завдання президента.

Vive la République. Vive la France.

В першу чергу республіка – на першому місці підтвердження вірності існуючому державному устрою.

Проаналізувавши першу промову Еммануеля Макрона у якості президента Франції, доходимо висновку, що її текст надзвичайно емоційний і має ознаки маніпуляцій.

Мета промовця – переконати у тому, що обравши його на посаду президента, французи вчинили правильно, бо для Франції він – це рух до процвітання, відновлення, ствердження головних національних цінностей, рішення протиріч, примирення, подолання кризи. Маніпулятивність цього тексту полягає у навіюванні думки, що саме він – найкращий сьогодні президент та отримання підтримки виборців та лояльності тих, хто голосував за інші кандидатури.

Цільова аудиторія – всі французи: жінки і чоловіки, робітники й підприємці, всі еліти – економічні, політичні, фінансові, релігійні.

Для впливу на слухачів автор використовує стратегію звернення до емоційно-почуттєвої сфери, яка дає вихід у підсвідоме. Він вживає різноманітні мовні засоби лексичного, синтаксичного, стилістичного планів.

До лексичних засобів віднесемо використання лексем із лексико-семантичних полів „мораль”, „цінності”,

„розвиток”; прикметників та іменників у функції епітетів з експресивним значенням для створення емоційного насичення тексту та збільшення впливу на реципієнтів..

Із стилістичних засобів наявні метафора, гіпербола та антитеза.

Із синтаксичних – така побудова речень, яка підсилює емоційний фон: однорідні члени речення, протиставлення початку і кінця речення.

Також автор звертається до французької концептосфери, Він використовуються концепти „Франція” і „французи”, які поєднують аудиторію та сприяють створенню сильного емоційного фону, пов’язаного з самосприйняттям, само ідентифікацією, сподіваннями на покращення для всіх і кожного, пов’язані з правильним вибором.

У тексті проявляється притаманна французам галантність. Він каже: „Пані та панове”. У першу чергу звертається до жінок.

Подальше дослідження французького політичного дискурсу може проводитися у напрямку з'ясування особливостей мовця через його політичну промову.

Література

Бутова 2009 – Бутова Ірина Політичний дискурс як об'єкт лінгвістичних досліджень / І. Бутова // Вісник Львівського університету. Сер.: Іноземні мови. – 2009. – Вип. 16. – с. 232-237.;

Демьянков 2002 – Демьянков В.З. Политический дискурс как предмет политологической филологии / В.З. Демьянков / Политический дискурс: история и современные исследования // Сборник научных трудов. – М., 2002. – 184 с.;

Нагорна 2005 – Нагорна Л.Б. Політична мова і мовна політика: діапазон можливостей політичної лінгвістики /

Л.Б. Нагорна / НАН України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень. – К.: Світогляд, 2005. – 316 с.;

Петренко 2003 – Петренко В.В. Політична мова як засіб маніпулятивного впливу: Автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.00.02 / В.В. Петренко / Київський національний університет імені Тараса Шевченка. – К., 2003. – 17 с.;

Cobby 2009 – Cobby F. Le discours politique / Franc Cobby [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.analyse-du-discours.com;

Discours d'investiture du président de la république [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.elysee.fr/declarations/article/discours-d-investiture-du-president-de-la-republique/> ;

Dodet 2017 – Dodet R. **Le premier discours de Macron président : ce qu'il faut lire entre les lignes** / Remy Dodet [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.nouvelobs.com/presidentielle-2017/20170514.OBS9368/le-premier-discours-de-macron-president-ce-qu-il-faut-lire-entre-les-lignes.html;

Manipulation – Larousse : dictionnaire fr. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.larousse.fr/français/manipulation;

Le Bart – Le Bart Cristian Le discours politique / Cristian le Bart [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.le-politiste.com;

Paton 2011 – Paton S. 10 stratégies de manipulation que les politiques et les médias utilisent pour nous contrôler / Stéphane Paton [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.institut-pandore.com

Шаповалова Л.В. Мовні маніпулятивні засоби у першій президентській промові Еммануеля Макрона

У статті аргументується актуальність даного дослідження та пояснюється вибір матеріалу для аналізу. Наводиться визначення

політичного дискурсу, маніпуляцій та подається перелік маніпулятивних стратегій.

У результаті аналізу першої промови Еммануеля Макрона у якості президента Франції, виголошеної під час інвеститури 14 травня 2017 року у Єлисейському палаці, з'ясовується її цільова аудиторія, мета, визначається стратегія та суть маніпуляції, виокремлюються й досліджуються використані мовні засоби впливу.

Аналіз мовних засобів робиться після кожного абзацу промови.

З'ясовано, що досліджувана промова Еммануеля Макрона, надзвичайно емоційна і має ознаки маніпуляцій.

Для впливу на слухачів автор використовує стратегію звернення до емоційно-почуттєвої сфери, яка дає вихід у підсвідоме. Він застосовує різноманітні мовні засоби лексичного, синтаксичного, стилістичного планів, а також концепти „ Франція ” і „ французи ” національної концептосфери.

Ключові слова: політичний дискурс, маніпуляція, стратегії впливу, мовні засоби, емоційно-почуттєва сфера, цільова аудиторія, концепт.

Шаповалова Л.В. Языковые манипулятивные способы в первой президентской речи Эммануэля Макрона

В статье аргументируется актуальность данного исследования и объясняется выбор материала для анализа. Приводится определение политического дискурса, манипуляции и подается перечень манипуляционных стратегий.

В результате анализа первой речи Эммануэля Макрона в качестве президента Франции, произнесенной им во время инвеституры 14 мая 2017 в Елисейском дворце, выясняется ее целевая аудитория, цель, определяется стратегия и суть манипуляции, выделяются и исследуются использованные языковые средства воздействия.

Анализ языковых средств делается после каждого абзаца речи.

Установлено, что исследуемая речь Эммануэля Макрона, очень эмоциональная и имеет признаки манипуляций.

Для воздействия на слушателей автор использует стратегию обращения к эмоционально-чувственной сфере, которая дает выход в подсознательное и отключает критический анализ. Он употребляет различные языковые средства лексического, синтаксического, стилистического планов, а также концепты „Франция” и „французы” национальной концептосферы.

Ключевые слова: политический дискурс, манипуляция, стратегии влияния, языковые средства, эмоционально-чувственная сфера, целевая аудитория, концепт.

Shapovalova L.V. Language manipulative tools in the first presidential speech by Emmanuel Macron

The article highlights the relevance of this study and explains the choice of material for analysis. The definition of political discourse, manipulation and a list of manipulative strategies are given.

As a result of the analysis of the first speech of Emmanuel Macron as President of France, pronounced during the investment on May 14, 2017 in the Elysee Palace, its target audience, purpose, strategy and essence of manipulation are determined, the linguistic means of influence are identified and studied.

Linguistic resources analysis is made after each paragraph of the speech.

It is found out that the explored speech of Emmanuel Macron is extremely emotional and has signs of manipulation.

To influence the audience, the author uses the strategy of addressing the emotional-sensory sphere, which gives access to the subconscious.

He applies various language tools of lexical, syntactic, stylistic plans, as well as concepts of "France" and "French" of the national concept.

Key words: political discourse, manipulation, strategies of influence, language means, emotional and sensory sphere, target audience, concept.

Стаття надійшла до редакції 29.09.2018 р.

Стаття прийнята до друку 30.09.2018 р.

Рецензент – д. філ. н., проф. О.І. Кобзар

УДК 821.111'27

О.Ю. Моїсеєнко

**МОВНІ АСПЕКТИ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ ЗБРОЙНОГО
КОНФЛІКТУ НА СХОДІ УКРАЇНИ (2014-2018) В
АВСТРАЛІЙСЬКОМУ МЕДІЙНОМУ ДИСКУРСІ**

Поняття “концептуалізація” є центральним для цілого комплексу сучасних наукових дисциплін, які використовують як методологічну основу когнітивний підхід. Концептуалізація – це передусім живий процес породження нових смислів, який відображає механізми того, як створюються нові значення і як можна пояснити здатність людини постійно поповнювати фонд знань про світ. Важливим видом концептуалізації світу виступає мовна концептуалізація як фундамент, перше джерело всіх інших видів концептуалізації [Радбиль 2010]. Концептуалізація є одним з найважливіших процесів пізнавальної діяльності людини, яка полягає в усвідомленні інформації, що надходить до неї і призводить до створення концептів, концептуальних структур та всієї концептуальної системи в мозку (психіці) людини [Краткий словарь когнитивных терминов 1997]. Концепт є основною одиницею зберігання